

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKĖJIMŲ, ATLIEKAMŲ PAGAL KOMERCINIUS SANDORIUS, VĖLAVIMO
PREVENCIJOS
ĮSTATYMAS**

2003 m. gruodžio 9 d. Nr. IX-1873
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Įstatymo tikslas – reglamentuoti palūkanas už atliekamus pagal komercinius sandorius pavėluotus mokėjimus už perduotas prekes, suteiktas paslaugas ir atliktus darbus, taip pat nustatyti kreditoriaus teises, kai apmokama pavėluotai.

2. Šis Įstatymas taikomas visiems tarp ūkio subjektų arba ūkio subjektų ir valstybės institucijų sudarytiems komerciniams sandoriams, pagal kuriuos už atlyginimą perduodamos prekės, teikiamos paslaugos ar atliekami darbai ir atliekami mokėjimai.

3. Šis Įstatymas nereglamentuoja:

1) sandorių su vartotojais, perkančiais prekes, paslaugas ar darbus nesusijusiems su verslu ar profesija savo asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams tenkinti;

2) palūkanų, susijusių su mokėjimais pagal Įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymą ir Čekių įstatymą;

3) palūkanų, susijusių su mokėjimais nuostoliams atlyginti, taip pat su draudimo įmonių mokamomis draudimo išmokomis;

4) mokėjimų, kai skolininkui iškelta bankroto ar restruktūrizavimo byla;

5) reikalavimų dėl mažesnių kaip 20 litų palūkanų;

6) žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sandorių, kurių vykdymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymas.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [IX-2403](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4335 (2004-07-27), i. k. 1041010ISTA0IX-2403

4. Šio Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais Įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Komerciniai sandoriai** – sandoriai tarp ūkio subjektų arba tarp ūkio subjektų ir valstybės institucijų, pagal kuriuos už atlyginimą perduodamos prekės, teikiamos paslaugos ar atliekami darbai.

2. **Nuosavybės teisės išlaikymas** – sutartyse bei įstatymuose nustatyta sąlyga, pagal kurią pardavėjas išlaiko nuosavybės teisę į prekes, kol nesumokėta visa kaina.

3. **Palūkanų norma** – vieno mėnesio VILIBOR (vidutinės tarpbankinės palūkanų normos, kuriomis bankai pageidauja (pasiruošę) paskolinti lėšų litais kitiems bankams) palūkanų norma, padidinta 7 procentiniais punktais.

4. **Pavėluotas mokėjimas** – mokėjimas vėliau, negu sutartyje ar įstatymuose nustatyta mokėti.

5. **Teismas** – ginčus nagrinėjanti kompetentinga institucija.

6. **Ūkio subjektai** – asmenys, kurie įstatymų nustatyta tvarka verčiasi ūkine komercine ar profesine veikla.

7. **Valstybės institucija** – valstybės ar savivaldybės valdymo institucija, viešasis ir privatusis juridinis asmuo, kuriems taikomas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.

3 straipsnis. Palūkanos už pavėluotus mokėjimus

1. Šio straipsnio 4 dalyje nustatytos palūkanos už pavėluotus mokėjimus skaičiuojamos nuo kitos dienos po sutartyje nustatytos apmokėjimo datos arba nustatyto mokėjimo termino pabaigos.

2. Jei sutartyje mokėjimo data arba terminas nenustatyti, palūkanos skaičiuojamos be atskiro pareikalavimo jas mokėti:

1) praėjus 30 dienų po datos, kai skolininkas gauna sąskaitą arba kitą lygiavertį reikalavimą apmokėti, arba

2) jeigu sąskaitos ar kito lygiavertio reikalavimo apmokėti gavimo data yra neaiški – praėjus 30 dienų po prekių gavimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo, arba

3) jeigu skolininkas sąskaitą ar kitą lygiavertį reikalavimą apmokėti gauna anksčiau nei prekes, paslaugas ar darbus – praėjus 30 dienų po prekių gavimo, paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo, arba

4) jeigu įstatymuose ar sutartyje yra nustatyta priėmimo ar patikrinimo tvarka, kuria turi būti patikrinta, ar prekės, paslaugos ar darbai atitinka sutarties sąlygas, ir jeigu skolininkas gauna sąskaitą arba kitą lygiavertį reikalavimą apmokėti anksčiau arba prekių, paslaugų ar darbų priėmimo ar patikrinimo dieną – praėjus 30 dienų po šios dienos.

3. Kreditorius turi teisę į palūkanas už pavėluotus mokėjimus, jeigu:

1) jis įvykdė sutartyje ar įstatymuose jam nustatytas prievoles ir

2) jis laiku negavo jam priklausančios sumos, išskyrus atvejus, kai apmokėti pavėluota ne dėl skolininko kaltės.

4. Jeigu sutartis nenustato kitaip, palūkanų, kurias skolininkas privalo sumokėti už pavėlavimą, dydis apskaičiuojamas taikant šio Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje nurodytą palūkanų normą, galiojusią tą metų pusmetį, kurį skolininkui atsirado pareiga mokėti palūkanas. Pirmąjį metų pusmetį galioja paskutinė palūkanų norma, paskelbta prieš pirmojo metų pusmečio pirmąją kalendorinę dieną, antrąjį metų pusmetį galioja paskutinė palūkanų norma, paskelbta prieš antrojo metų pusmečio pirmąją kalendorinę dieną.

5. Dėl pavėluoto mokėjimo atsiradę nuostoliai atlyginami Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

4 straipsnis. Nesąžiningos sutarčių sąlygos kreditoriui

1. Jeigu įvertinus visas aplinkybes, tarp jų gerą komercinę praktiką ir perduotų prekių, suteiktų paslaugų ar atliktų darbų pobūdį, sutarties sąlyga dėl mokėjimo datos arba dėl pavėluoto mokėjimo pasekmių kreditoriui yra nesąžininga, kilus ginčui, kreditorius gali įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl tokios sutarties sąlygos pripažinimo nesąžininga ir reikalauti atlyginti nuostolius.

2. Nustatant, ar sutarties sąlyga kreditoriui yra nesąžininga, taip pat turi būti atsižvelgta į tai, ar yra objektyvi priežastis skolininkui nevykdyti šio Įstatymo 3 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatų.

3. Jeigu nusprendžiama, kad sutarties sąlyga kreditoriui yra nesąžininga, taikomos šio Įstatymo 3 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių nuostatos, taip pat kreditorius turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius, išskyrus atvejus, kai teismas nustato kitas sąlygas – kreditoriui teisingas.

5 straipsnis. Teisės į nuosavybę išlaikymas

Pardavėjas išlaiko nuosavybės teisę į prekes, kol už jas sumokama visa kaina, jei teisės į nuosavybę įgyvendinimo sąlyga yra numatyta pirkėjo ir pardavėjo sutartyje ar įstatymuose.

6 straipsnis. Ginčus nagrinėjanti institucija

1. Ginčus dėl šio Įstatymo nuostatų pažeidimų, sutarčių sąlygų kreditoriui pripažinimo nesąžiningomis bei nuostolių atlyginimo nagrinėja teismas.

2. Be kreditoriaus, teisę pareikšti ieškinį gali ir jo interesams atstovaujantys asmenys.

7 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. gegužės 1 d. ir taikomas tik nuo šios datos sudaromiems komerciniams sandoriams.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

Lietuvos Respublikos
2003 m. gruodžio 9 d.
įstatymo Nr. IX-1873
priedas

**EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI, SU KURIAIS SUDERINTAS LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKĖJIMŲ, ATLIEKAMŲ PAGAL KOMERCINIUS SANDORIUS,
VĖLAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMAS**

Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatymas suderintas su 2000 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/35/EB „Dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose“.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2403](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 116-4335 (2004-07-27), i. k. 1041010ISTA0IX-2403
Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatymo 1 straipsnio papildymo įstatymas